

Wczesna Interwencja Terapeutyczna

Tomatis® Consultant | logopeda | psycholog

ul. Hafciarska 7b
04-704 Warszawa

www.tomatis.warszawa.pl | tel. 604 288 111 | info@tomatis.warszawa.pl

METODA TOMATISA®

SŁUCHOWA STYMULACJA NEUROSENSORYCZNA

Metoda Tomatisa® jest procedurą terapeutyczną, stosowaną u dzieci i osób dorosłych borykających się z zakłóceniami uwagi słuchowej i koncentracji, oraz szeroko rozumianymi problemami szkolnymi i zaburzeniami emocjonalnymi. Metoda została opracowana przez prof. Alfreda Tomatisa (1920-2001), francuskiego lekarza, profesora otolaryngologii. Poświęcił on znaczną część swej kariery na badanie związków między słyszeniem a komunikowaniem się. Jego odkrycia zostały potwierdzone w laboratorium fizjologicznym na Sorbonie i w roku 1957 i 1960 przedstawiono je Akademii Nauk i Akademii Medycznej w Paryżu. Od końca lat 70. procedury terapeutyczne wchodzące w skład metody Tomatisa® stosowane są z powodzeniem w setkach placówek pedagogicznych i ośrodków terapeutycznych na całym świecie.

Po kilkudziesięciu latach badań nad wpływem zmysłu słuchu na rozwój i funkcjonowanie człowieka, metodę Tomatisa® stosuje się z powodzeniem w terapii takich dysfunkcji, jak:

- ☑ zaburzenia uczenia, takie jak: dysleksja, dyskalkulia, dysgrafia, dysortografia, dyspraksja
- ☑ problemy z orientacją przestrzenną
- ☑ zaburzenia koncentracji i uwagi, m.in. w ADHD
- ☑ zaburzenia emocjonalne, m.in. obniżona samoocena, nadmierna lękliwość
- ☑ nieradzenie sobie ze stresem, wycofanie, agresja
- ☑ zaburzenia porozumiewania się, tj. jękanie, opóźniony rozwój mowy, wady wymowy, SLI
- ☑ globalne zaburzenia rozwojowe, m.in. autyzm, zespół Aspergera
- ☑ zaburzenia genetyczne, m.in. zespół Retta, zespół Turnera, zespół Downa

WIĘCEJ INFORMACJI ZNAJDZIECIE PAŃSTWO NA STRONIE

WWW.TOMATIS.WARSZAWA.PL

Bardzo często rodzice i nauczyciele, którzy muszą wydawać dziecku polecenia kilka razy, dochodzą do wniosku, że dziecko niedosłyszy albo lekceważy mówiącego. Do podobnych wniosków dochodzą też wtedy, gdy dziecko nie jest w stanie wykonać poleceń złożonych, albo pracuje wolniej niż grupa rówieśnicza, jednocześnie rozpraszając siebie i innych. Wtedy pojawiają się komunikaty, że „dziecko jest bardzo niegrzeczne, nie słucha poleceń, ciągle przeszkadza”. **Tak jednak nie jest.** Musimy pamiętać, że **słuchanie to nie to samo, co słyszenie. Słuchanie jest umiejętnością używania zmysłu słuchu świadomie i uważnie** w celu uczenia się i komunikowania. **Słuchanie jest więc funkcją kognitywną wysokiego szczebla, która wiąże się z umiejętnością zarządzania emocjami.** To więcej niż słyszenie, czyli pasywne przyjmowanie dźwięku, zależne tylko od sprawnego aparatu słuchowego. Kiedy informacji sensorycznej przekazanej przez ucho zostaje nadana błędna interpretacja, słuchanie zostaje zakłócone. Przekaz werbalny jest słyszalny, ale mózg nie jest w stanie właściwie przetworzyć zawartej w nim informacji. Komunikat nie wywołuje wtedy żadnej reakcji u osoby słuchającej, co wpływa negatywnie na jego komunikację z otoczeniem, możliwości przyswajania materiału szkolnego, a także na rozwój emocjonalny. Środowisko, w którym przebywa dziecko, z czasem staje się nieprzyjazne, dziecko zaczyna odczuwać przed nim podświadomy lęk. Konieczność poddawania się wymaganiom nauczyciela, okupiona ogromnym wysiłkiem intelektualnym, może prowadzić do zniechęcenia i wycofywania się dziecka z relacji społecznych. W takich sytuacjach cierpią też relacje z rodzicami, którzy nieustannie pilnują dziecko podczas odrabiania prac domowych, pomagają uzupełnić treści, których dziecko nie zapisało w szkole, a także muszą utrzymywać stały kontakt z wychowawcami oraz z pedagogiem szkolnym. **Pamiętajmy jednak, że problem, z którym boryka się dziecko, nie jest problemem wychowawczym, ale pedagogicznym, i może go przezwyciężyć tylko odpowiednio dobrana, indywidualna procedura terapeutyczna. Jedną z najbardziej skutecznych jest metoda Tomatisa®.**

Ponad dziewięćdziesiąt procent przekazów sensorycznych, które stymulują mózg, w tym ruch i dotyk, angażuje ucho. Działa więc ono jako **system integracji sensorycznej**.

Stymulacja neurosensoryczna metodą Tomatisa® oddziałuje jednocześnie na trzy podstawowe funkcje ucha: **równowagę, dynamikę i słuch**

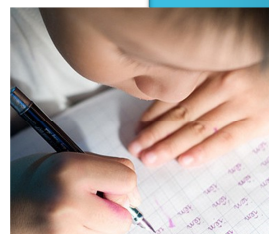
FUNKCJA RÓWNOWAGI

Za równowagę odpowiada przedsionek, część ucha wewnętrznego, która informuje mózg o najmniejszym ruchu ciała. Ucho jest więc zaangażowane w kontrolę postawy, motorykę małą i dużą, oraz zachowanie równowagi. Poprzez oddziaływanie na przedsionek, metoda Tomatisa® umożliwia sprawniejszą koordynację ruchu, co ma wpływ na ogólną sprawność psycho-ruchową. Pod wpływem systematycznych sesji słuchowych, spójność przekazów przesyłanych do mózgu poprzez przedsionki uszu zostaje **zharmonizowana**. W wyniku tego reakcje motoryczne są zauważalnie **mniej chaotyczne**, stają się **bardziej płynne** i **lepiej zorganizowane**. Dlatego trening słuchowy metodą Tomatisa® pozwala eliminować zaburzenia motoryczne i problemy z grafomotoryką.

FUNKCJA DYNAMIZUJĄCA

Ludzkie ucho odpowiada za funkcję ożywiania procesów korowych. Ucho musi być stymulowane, by móc ożywiać mózg i ciało. **Dźwięk jest konieczny do naszego osobistego spełnienia**. Im dźwięk jest bogatszy w harmonię o wysokiej częstotliwości, tym głębsze i bardziej zauważalne będą efekty stymulacji. Dźwięki bogate w harmonię o wysokiej częstotliwości stymulują szeroką sieć nerwową, która kontroluje wszystkie poziomy aktywności mózgu, w tym pamięć krótkotrwałą, niezbędną do osiągnięcia sukcesu szkolnego i zawodowego.

FUNKCJA SŁUCHOWA

Zaburzenia słuchania skutkują problemami nie tylko z **rozdzielaniem, lokalizowaniem dźwięku w przestrzeni i lateralizacją słuchową**, ale także z **utratą umiejętności izolowania przekazu dźwiękowego z otaczającego hałasu**. W takiej sytuacji osoba czuje się wystawiona na natłok informacji, które otrzymuje z różnym stopniem zniekształcenia. Zrozumienie przekazu wymaga wtedy dużego wysiłku, prowadzi do błędów, narastającego zmęczenia oraz – ostatecznie – wycofania. Wtedy środowisko zaczyna być odczuwane jako źródło problemów. W takich warunkach cierpią uwaga, pamięć i sfera emocjonalna.

SŁUCHOWA STYMULACJA NEUROSENSORYCZNA.

**Można dobrze słyszeć,
ale źle słuchać**

Brzmienie informacji jest dobrze słyszane, ale nieprawidłowo analizowane na płaszczyźnie emocjonalnej. Mózg broni się, budując bariery, które mogą bardzo sprzyjać potęgowaniu wielu zaburzeń. Mówimy wtedy o «zakłóconym słuchaniu».

**Metoda Tomatisa®
stymuluje mózg**

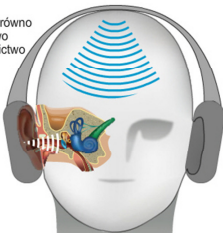
Trening uwagi to wielokrotnie powtarzane seanse słuchowe z zastosowaniem urządzeń stworzonych specjalnie do stymulowania ucha i stopniowego wspomagania go w analizie informacji dźwiękowej. Mówimy, że «ucho zaczyna słuchać».

**Właściwie wyregulowane
słuchanie odmienia życie**

Ucho nie służy wyłącznie do słuchania. Stymuluje ono również mózg i determinuje równowagę. Badania naukowe dowodzą, że dobry słuch odgrywa pierwszorzędną rolę w rozwoju osobowościowym, a poddanie się terapii ma efekt trwały.

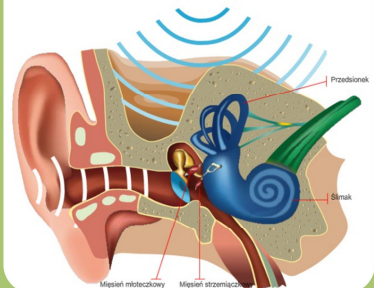

Dzięki specjalnym słuchawkom, dźwięk rozprzestrzenia się zarówno poprzez przewodnictwo kostne jak i przewodnictwo powietrzne.

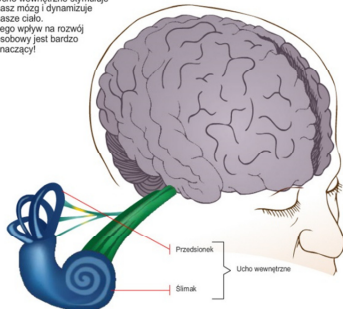
Metoda Tomatisa® opiera się na dźwiękowej stymulacji neurosensorycznej. Dźwięk jest przekazywany z jednej strony poprzez przewodnictwo kostne przy pomocy wibracji wywieranej w górnej części czaszki, a z drugiej strony przez przewodnictwo powietrzne, przechodzące przez kanał słuszny.

Dźwięk oddziałuje na mięśnie strzemiączka i młoteczka, które pobudzają ślimaka i przedsionek.

Ten dźwięk jest wcześniej przygotowany i odpowiednio prefiltrowany laboratoryjnie w celu wywołania efektu Tomatisa.

Ucho wewnętrzne stymuluje nasz mózg i dynamizuje nasze ciało. Jego wpływ na rozwój osobowy jest bardzo znaczący!

W ten sposób dochodzi do pobudzenia ucha wewnętrznego zarówno na płaszczyźnie słuchowej, jak i motorycznej.

Diagnoza audiolaterometryczna

Pierwszym etapem procedury terapeutycznej w metodzie Tomatisa® jest Tomatis Listening Test, czyli test lateralizacji i uwagi słuchowej, przeprowadzany z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu. W wielu przypadkach konieczne jest także przeprowadzenie testów ocennych, dostosowanych do określonej problematyki. Po analizie wyników następuje wywiad przeprowadzony przez specjalistę zajmującego się tym spektrum problemu. Zebrane informacje pozwalają rzetelnie i dokładnie określić profil osoby oraz przygotować indywidualną procedurę terapeutyczną.

Seanse słuchowe (faza pasywna)

Z pomocą zaawansowanych technicznie i wysokospecjalistycznych urządzeń stworzonych specjalnie na potrzeby terapii metodą Tomatisa®, osoba poddawana terapii pasywnej wysłuchuje programów przygotowanych przez specjalistę. Seanse odbywają się w gabinecie lub na wolnym powietrzu przy wykorzystaniu sprzętu dedykowanego metodzie. Ponieważ w terapii chodzi o efekt pobudzenia ucha i mózgu, sesje terapeutyczne muszą być powtarzane, ale też oddzielone kilkutygodniowymi przerwami zwanymi „fazami integracyjnymi”, dzięki którym efekty terapii są bardziej trwałe, a także stają się wyraźnie zauważalne. Czas trwania poszczególnych sesji i ilość etapów terapii zależą od konkretnej problematyki. Sesje trwają zwykle od 60 do 120 min i składają się na 3-5 etapów po 13-15 dni. Między etapami przeprowadza się śród-diagnozy, których celem jest ocena zmian i postępów osiągniętych w czasie trwania terapii, oraz przygotowanie kolejnego etapu na podstawie nowych danych diagnostycznych.

Seanse słuchowe (faza aktywna)

W części przypadków niezbędne okazuje się włączenie do procedury terapeutycznej sesji aktywnych. Mają one formę głośnego czytania lub powtarzania, w trakcie którego głos osoby poddawanej terapii jest nieustannie modyfikowany i odpowiednio przetwarzany w czasie rzeczywistym zgodnie z zaprogramowanymi przez terapeutę parametrami. W ten sposób osoba słyszy poprawnie własny głos, który po korekcie jest w pełni interpretowalny i dzięki zjawisku pętli audio-wokalnej znacząco wpływa na mowę, a więc także na komunikację. Procedura ta nie wymaga systematyczności i może być zaproponowana po zakończeniu terapii pasywnej, choć czasem włączana jest także w jej trakcie i później kontynuowana do skutku.

Bilans podsumowujący i diagnoza post-terapeutyczna

Po zakończeniu seansów słuchowych przeprowadzany jest bilans podsumowujący. Dzięki wielopunktowej diagnozie końcowej terapeuty jest w stanie zmierzyć uzyskane postępy oraz określić, czy są wskazania w kierunku kontynuowania terapii z pomocą kolejnych procedur. Rezultaty osiągnięte metodą Tomatisa® mają charakter trwały, często więc nie ma potrzeby kontynuowania terapii po przeprowadzeniu bilansu. Jednak w przypadku licznych problemów pedagogicznych i poważnych zakłóceń uwagi słuchowej oraz labilności emocjonalnej przedłużenie terapii może okazać się niezbędne.

Od pierwszych chwil życia aż po jego kres towarzyszą nam różnego rodzaju dźwięki. Powodują one, że do naszego systemu poznawczego docierają informacje ze świata zewnętrznego, na które możemy adekwatnie odpowiadać, a tym samym odnajdywać się i uczestniczyć w rzeczywistości. Ponadto wszelkie informacje dźwiękowe stale do nas napływające ten skomplikowany system stymulują, pozwalając na jego rozwój i właściwe działanie. Być może z tego względu ludzie od wieków interesowali się, rozpoznawali i wreszcie starali się naśladować bodźce słuchowe, co w konsekwencji doprowadziło do rozwoju muzyki. Dźwięk ma ogromne znaczenie w wielu dziedzinach życia, udowodniony jest na przykład związek pomiędzy intensywnym słuchaniem muzyki a poprawą funkcjonowania emocjonalnego człowieka.

Właśnie na stymulacji dźwiękiem opiera się **metoda Tomatisa®**, zwana inaczej stymulacją audiopsycholingwistyczną (SAPL) lub słuchową stymulacją neurosensoryczną. Metoda ta została opracowana w latach 50. XX wieku przez francuskiego otolaryngologa, profesora **Alfreda Tomatisa**. Jego prace doprowadziły do przełomowych odkryć – ucho i głos są ze sobą powiązane, a słuch odgrywa znaczącą rolę przy tworzeniu i emisji głosu. Odkrycie to przyczyniło się do sformułowania praw wyjaśniających **wpływ słyszenia i wydawania głosu na zachowanie oraz prezentowane umiejętności**.

Podstawowe założenie metody Tomatisa stanowi rozróżnienie pomiędzy słuchaniem a słyszeniem. Słyszenie jest prostą, pasywną percepcją dźwięku, niewymagającą naszego świadomego zaangażowania. Słuchanie natomiast to aktywny proces, umiejętność, pragnienie i intencja skupiania uwagi na dźwięku, który chcemy zanalizować i przetworzyć. Stąd wywodzi się pojęcie **uwagi słuchowej**, z zakłóceniami której często zmagają się dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. **Czym jest uwaga słuchowa?** W ogromnym skrócie możemy powiedzieć, że jest to zdolność dziecka do właściwej interpretacji bodźców dźwiękowych. **Jeśli ta zdolność jest zaburzona, dziecko nie jest w stanie właściwie hierarchizować i interpretować kierowanych do niego komunikatów, co niesie ze sobą fundamentalne skutki dla jego zachowania i rozwoju.** Należy pamiętać, że nawet dziecko z zaburzeniami uwagi słuchowej jest w stanie kontrolować swoje emocje i wypracować efekty równie dobre, co grupa rówieśnicza, jednak zawsze jest to okupione wysiłkiem intelektualnym niewspółmiernym do efektów. Przez to szkoła powoli staje się środowiskiem nieprzyjaznym i pogorszeniu ulegają relacje społeczne. Pojawiają się naturalne mechanizmy obronne, np. zespół jelita wrażliwego, ucieczka przed współpracą w grupie. **Dlatego problemy ze słuchaniem oznaczają mniejsze lub większe problemy z emocjami oraz zaburzenia związane z poprawną socjalizacją, bo ucho i głos są powiązane z funkcjonowaniem psychicznym, a zatem wywieranie na nie wpływu poprawia funkcjonowanie poznawcze i psychiczne osoby.**

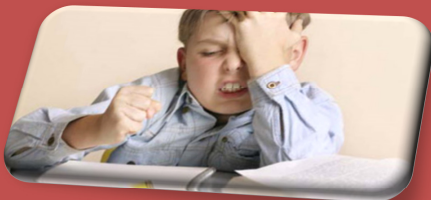

Z terapii metodą Tomatisa® korzystają nie tylko dzieci, ale także osoby dorosłe i te w podeszłym wieku, borykające się zakłóceniami komunikacyjnymi i problemami emocjonalnymi. Metoda ta jest procedurą dość wymagającą i intensywną, przez to jednak **zauważalne efekty terapii pojawiają się stosunkowo szybko**, często już po trzecim etapie, dlatego szczególnie zalecana jest w przypadku takich problemów jak:

- podwyższone napięcie i stany lękowe
- problemy z koncentracją i uwagą
- trudności szkolne i fobie szkolne
- dysfunkcje związane z motoryką dużą i małą
- dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia
- kłopoty z orientacją przestrzenną
- złe samopoczucie
- niska samoocena
- wady wymowy
- zakłócenia językowe
- zaburzenia afektywne
- zakłócenia psychomotoryczne
- trudności z nauką języków
- trudności w relacjach dziecko-rodzic
- problemy w rodzinach adopcyjnych
- zaburzenia emocjonalne

Ogólnie dziedziny zastosowania metody Tomatisa® można przedstawić następująco:

PROBLEMY Z NAUKĄ

ZAKŁÓCENIA UWAGI

ZABURZENIA AFEKTYWNE I EMOCJONALNE

ZAKŁÓCENIA W KOMUNIKOWANIU

CAŁOŚCIOWE ZABURZENIA ROZWOJU

PROBLEMY PSYCHOMOTORYCZNE

PRZYSWAJANIE JĘZYKÓW OBCYCH

OKOŁOPORODOWA LABILNOŚĆ EMOCJONALNA

Centrum TOMATIS® zaświadcza, że

Wczesna Interwencja Terapeutyczna

Tomatis® Consultant | logopeda | psycholog

ul. Hafciarska 7B

04-704 Warszawa-Międzyzylesie

tel. 604 28 81 11 info@tomatis.warszawa.pl

jest placówką certyfikowaną przez TOMATIS Développement SA w Luksemburgu posiadającą trzeci, najwyższy stopień specjalizacji (konsultant Centrum Tomatisa)

Centrum TOMATIS® potwierdza, że ww. placówka wyposażona jest w certyfikowany sprzęt diagnostyczny i terapeutyczny oraz posiada kadrę najwyższej wyspecjalizowanych konsultantów, wykształconych i licencjonowanych przez Tomatis Développement S.A. w Luksemburgu.

Skuteczność

Używanie tego logo przez terapeutę jest gwarancją **skuteczności**.
Użytkowany przez niego sprzęt wiernie odtwarza Efekt Tomatisa.

Bezpieczeństwo

Używanie tego logo przez terapeutę jest gwarancją **bezpieczeństwa**.
Wykorzystywane przez niego urządzenia są nieinwazyjne.

Profesjonalizm

Używanie tego logo przez terapeutę jest gwarancją **profesjonalizmu**.
Przeszedł on szeroki zakres szkoleń i doskonale opanował zasady użytkowania urządzeń w specyficznej dziedzinie swojej działalności.

Innowacyjność

Używanie tego logo przez terapeutę jest gwarancją **innowacyjności**.
Ma on dostęp do urządzeń najnowszej generacji, wykorzystujących postęp technologiczny.

PAMIĘTAJ!

Tylko certyfikowani **konsultanci**, terapeuci i specjaliści, przeszkoleni przez Centrum Tomatisa w Luksemburgu, mają prawo do używania znaków handlowych Tomatis Développement oraz dedykowanego, wysokospecjalistycznego sprzętu. **Jedynie certyfikowani terapeuci o najwyższym stopniu specjalizacji (konsultanci Metody Tomatisa®) mogą prawidłowo diagnozować oraz bezpiecznie przygotowywać indywidualne programy terapeutyczne do słuchowej stymulacji neuro-sensorycznej.** Ich wiedza, doświadczenie, oraz sprzęt produkowany i programowany przez Centrum Tomatisa daje gwarancję niezawodności i wysokiej skuteczności terapii i treningów słuchowych. Nie jest on dostępny na wolnym rynku, korzystać z niego mogą tylko i wyłącznie terapeuci i konsultanci metody Tomatisa®, którzy przeszli specjalistyczne cykle szkoleń. **Jeśli chcesz korzystać bezpiecznie i z sukcesem z terapii metodą Tomatisa®, zawsze pytaj o licencję i certyfikat, które są do wglądu dla każdej zainteresowanej osoby i gwarantują skuteczność przeprowadzanych procedur.**

